

25. februar 2016

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 8. marts 2016

1) Direktiv om land for land-rapportering på beskatningsområdet (DAC4) - <i>Politisk aftale</i> KOM(2015) 25 Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet	
2) Status for det styrkede banksamarbejde (bankunionen) - <i>Drøftelse</i> KOM(2015) 586, KOM(2015) 587 Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet	
3) Implementering af det styrkede banksamarbejde (bankunion) mv. - <i>Status</i> KOM-dokument foreligger ikke Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet	
4) Fremtiden for adfærdskodeksgruppen (erhvervsbeskatning) - <i>Rådskonklusioner</i> KOM-dokument foreligger ikke Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet	
5) Kommissionens holdbarhedsrapport - <i>Rådskonklusioner</i> KOM-dokument foreligger ikke Materialet er udarbejdet af Finansministeriet	3
6) Opfølgning på G20-møde den 25.-27. februar 2016 og forberedelse af IMF- og G20-møder den 14.-17. april 2016 - <i>Præsentation fra formandskabet og Kommissionen</i> KOM-dokument foreligger ikke Materialet er udarbejdet af Finansministeriet	
7) Europæisk semester: Landerapporter og implementering af de landespecifikke anbefalinger - <i>Drøftelse</i> KOM-dokument foreligger ikke Materialet er udarbejdet af Finansministeriet	13
8) Implementering af Stabilitets- og Vækstpagten - <i>Rådsbenstilling</i> KOM-dokument foreligger ikke Materialet er udarbejdet af Finansministeriet	16

9) Makroubalanceproceduren: Rådshenstillinger - <i>Rådshenstilling</i> <i>KOM-dokument foreligger ikke</i> Materialet er udarbejdet af Finansministeriet	19
10) Makrofinansiel assistance til Tunesien 2016-2017 - <i>Forslag fra Kommissionen</i> <i>KOM-dokument foreligger ikke</i> Materialet er udarbejdet af Finansministeriet	22

Dagsordenspunkt 5: Kommissionens holdbarhedsrapport

1. Resume

På det kommende ECOFIN ventes vedtaget rådskonklusioner vedr. holdbarheden af EU-landenes offentlige finanser. På baggrund af tidligere fremlagte fremskrivninger af de aldersrelaterede stigninger i de offentlige udgifter i de kommende årtier samt Kommissionens seneste skøn for landenes niveau for offentlig gæld og strukturelle underskud, har Kommissionen i sin holdbarhedsrapport 2015 foretaget en vurdering af den langsigtede holdbarhed af EU-landenes offentlige finanser.

Holdbarheden i EU og euroområdet er overordnet forbedret siden den seneste holdbarhedsrapport fra 2012. En række lande har dog stadig væsentlige udfordringer.

Danmark placerer sig i den bedste kategori ("lav holdbarhedsrisiko") både på kort, mellemlangt og langt sigt. Danmarks holdbarhed er styrket ift. rapporten fra 2012.

2. Baggrund

Rådet ventes at drøfte de offentlige finansers langsigtede holdbarhed på baggrund af Kommissionens holdbarhedsrapport 2015, som blev offentliggjort i januar 2016. Holdbarhedsrapporten vurderer finanspolitikens holdbarhed i de enkelte EU-lande (undtagen programlandene Grækenland og Cypern) samt størrelsesordenen af de tilpasninger i finanspolitikken, som vil være nødvendige for at adressere holdbarhedsudfordringerne givet de aktuelle underskud og gælds niveauer og de langsigtede demografiske ændringer.

Holdbarhedsrapporten tager udgangspunkt i de seneste fremskrivninger af de aldersrelaterede ændringer i de offentlige finanser og skøn for potentiel vækst m.v. i rapporten fra d. 12. maj 2015 om de økonomiske konsekvenser af aldring (Aldringsrapporten 2015), udarbejdet af Kommissionen og den økonomisk-politiske komité (EPC). Holdbarhedsrapporten bygger desuden på Kommissionens skøn i efterårsprognosen fra november 2015 for hhv. udviklingen i den strukturelle saldo i de enkelte lande og andre relevante forhold som gælds niveau, beholdning af aktiver mv.

Holdbarhedsrapporten opdaterer og videreudvikler Kommissionens seneste holdbarhedsrapport fra d. 18. december 2012. Den opdaterede holdbarhedsvurdering vil blive taget i betragtning ved Kommissionens og Rådets vurderinger af EU-landenes årlige stabilitets- og konvergensprogrammer.

ECOFIN ventes at vedtage rådskonklusioner om rapporten på baggrund af drøftelsen heraf.

3. Formål og indhold

Holdbarhedsrapporten vurderer udfordringerne for de offentlige finanser i EU-landene på både kort, mellemlang og lang sigt. I rapporten opgøres således følgende indikatorer:

S0 (kort sigt): ”Early-warning”-indikator for kortsigtede finanspolitiske risici, bestående af 28 forskellige delindikatorer baseret på data for finanspolitiske og makro-finansielle samt konkurrenceevnerelaterede variable¹, som empirisk har vist sig at være gode indikatorer for tidligere perioder med finanspolitiske og finansielle vanskeligheder. Eksempler på finanspolitiske variable er hhv. brutto- og nettogæld, andelen af gæld med kort løbetid og ændringer i det offentlige forbrug, mens makro-konkurrenceevnevariable omfatter ændringen i den reale effektive valutakurs, real BNP-vækst, gældsætning i den private sektor mv. En S0-indikator over 0,43² er tegn på en høj kortsigtet holdbarhedsrisiko, mens en S0-indikator under 0,43 er tegn på en lav kortsigtet holdbarhedsrisiko.

S1 og DSA (mellemlangt sigt): S1, det mellemfristede holdbarhedsgab fra 2014 frem mod 2030, er et skøn for den forbedring af den primære strukturelle saldo på de offentlige finanser, som er nødvendig at gennemføre fra 2018 og frem mod 2022 og herefter fastholde, for at opnå et gælds niveau i 2030 svarende til Traktatens referenceværdi på 60 pct. af BNP. En S1-indikator på mindre end 0,0 er tegn på lav holdbarhedsrisiko på mellemlangt sigt. Tilsvarende er en værdi mellem 0,0 og 2,5 tegn på middel risiko, mens en værdi over 2,5 er tegn på høj risiko.

DSA-indikatoren er baseret på en gældsholdbarhedsanalyse (debt sustainability analysis) over en tiårig periode (2017-2026), hvor gældsudviklingen vurderes på baggrund af en række standardscenarier (med forskellige antagelser vedr. makro-økonomiske variable såsom renteniveauer og BNP-vækst). Kommissionen vurderer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlangt sigt på baggrund af en samlet vurdering af S1 og DSA.

S2 (langt sigt): S2 er hovedindikatoren for finanspolitisk holdbarhed på lang sigt. S2 er et såkaldt holdbarhedsgab, dvs. et skøn for den permanente forbedring af den primære strukturelle saldo på de offentlige finanser, som ville være nødvendig for at balancere nutidsværdien af alle fremtidige offentlige indtægter og udgifter, og dermed stabilisere gældskvoten på sigt, givet de fremskrevne aldersrelaterede udgifter, samt den nuværende offentlige gæld og dens rentebyrde³. En S2-indikator på mindre end 2,0 er tegn på lav holdbarhedsrisiko på mellemlangt sigt.

¹ En række af disse indikatorer indgår også i Kommissionens analyser under proceduren for makroøkonomiske ubalancer.

² Denne grænseværdi er beregnet ud fra historiske mønstre i de underliggende variable forud for perioder med finanspolitiske og finansielle vanskeligheder

³ S2 er et mål for den permanente forbedring af den primære strukturelle saldo på de offentlige finanser, som under de givne antagelser, vil sikre balance mellem offentlige udgifter og indtægter over en uendelig tidshorisont (dvs. overholdelse af den intertemporale budgetrestriktion), herunder inkl. de fremskrevne aldersrelaterede udgifter, samt den nuværende offentlige gæld og dens rentebyrde. Der ligger ikke i S2 et sigte om at stabilisere den offentlige gæld på 60 pct. af BNP, som det er tilfældet i S1.

Tilsvarende er en værdi mellem 2,0 og 6,0 tegn på middel risiko, mens en værdi over 6,0 indikerer høj risiko.

Positive indikatorværdier indikerer uholdbarhed (behov for stramninger), mens negative indikator-værdier indikerer overholdbarhed (i princippet mulighed for lempelser). Jo højere værdier af S1 og S2 desto større er behovet for finanspolitisk tilpasning, og dermed holdbarhedsrisikoen. Beregningen af S2 indebærer ikke noget krav til gældsudviklingen eller det endelige gælds niveau, udover at gælden på sigt skal stabiliseres. Det betyder, at finanspolitikken ifølge S2-indikatoren kan være holdbar, selv om gælden evt. konvergerer mod et højt niveau, herunder over referenceværdien på 60 pct. af BNP. Det bemærkes endvidere, at S2-indikatoren alene medregner demografiens betydning for den offentlige saldo frem til 2060.

Holdbarhedsrapporten og de tre indikatorer siger ikke noget om, i hvilket omfang de enkelte EU-lande løbende vil overholde kravene til gæld og underskud i Stabilitets- og Vækstpagten. De offentlige finanser kan således være holdbare på sigt ifølge de tre indikatorer, selvom der i en delperiode ventes meget store offentlige underskud, som ikke er forenelige med kravene i Stabilitets- og Vækstpagten, så længe disse underskud opvejes af overskud i andre delperioder.

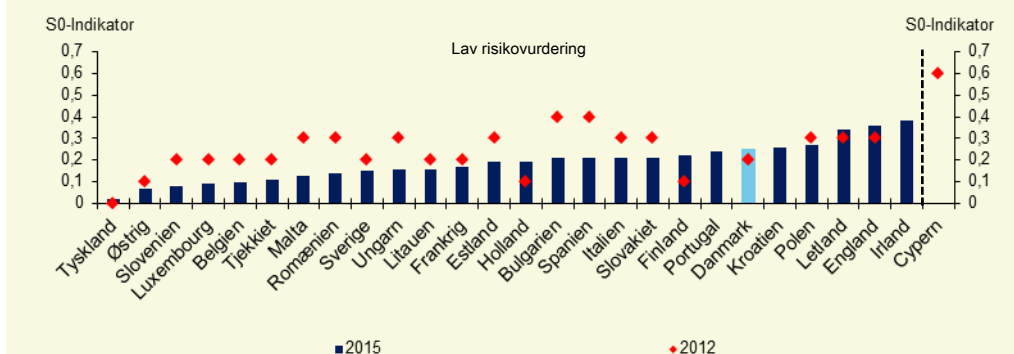
Holdbarhedsrapportens resultater

Den nye holdbarhedsrapport viser, at holdbarhedsudfordringerne overordnet er blevet mindre end i 2012⁴. En række lande står dog fortsat overfor store holdbarhedsudfordringer, navnlig på mellemlangt sigt.

I den nye rapport ligger alle lande i den bedste kategori for S0-indikatoren, hvilket angiver *lave* holdbarhedsudfordringer på *kort sigt* (i 2009 havde halvdelen af landene en højholdbarhedsrisiko på kort sigt, mens tallet var faldet til to lande i 2012⁵). Dog har alle lande en vis risiko målt ved én eller flere af de 28 individuelle delindikatorer, som indgår i S0.

Figur 1

Landenes holdbarhedsudfordring på kort sigt (Kommissionens S0-indikator)

⁴ Programlande indgår ikke i holdbarhedsrapporterne. Det betyder, at Grækenland og Cypern ikke indgår i 2015-rapporten, mens Grækenland, Irland og Portugal ikke indgik i 2012-rapporten. Kroatien indgik desuden ikke i 2012-rapporten, da landet først indtrådte i EU i 2013.

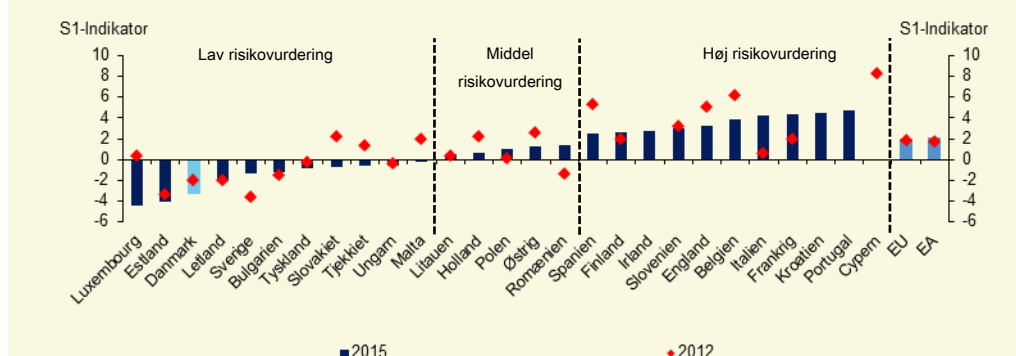
⁵ Cypern, som var et af de to lande med høj kortsigtet holdbarhedsrisiko i 2012, indgår ikke i 2015-rapporten.

Anm.: Irland, Portugal og Grækenland var programlande i 2012, hvorfor deres holdbarhedsmål for 2012 ikke indgår. Det samme var tilfældet for Grækenland og Cypren i 2015. Kroatien var ikke EU-medlem i 2012.
Kilde: Kommissionens holdbarhedsrapporter fra 2015 og 2012

S1-indikatoren peger på, at 11 lande har en høj finanspolitisk holdbarhedsrisiko på *mellemlangt sigt*, mens 5 lande har en middel risiko og 10 lande (heriblandt Danmark) har en lav risiko. For DSA-indikatoren ses et næsten identisk billede. EU-landene vurderes i gns. (på baggrund af S1-indikatoren) at have et holdbarhedsgab på 2,0 pct. af BNP, mens holdbarhedsgabet i euroområdet under ét skønnes at være 2,1 pct. af BNP. Der er således tale om en forværring af holdbarheden på mellemlangt sigt siden rapporten fra 2012, hvor de to gab blev skønnet til henholdsvis 1,8 og 1,7 pct. af BNP. Den gennemsnitlige forværring af S1-indikatoren skyldes især, at udgangspunktet for den gennemsnitlige primære strukturelle saldo i EU og euroområdet i dag er lavere end skønnet i rapporten fra 2012, og at den gennemsnitlige gæld i landene i dag er højere end den var i 2012⁶. Lavere skøn for de aldersrelaterede omkostninger trækker til gengæld isoleret set i retning af en forbedret S1-indikator.

Figur 2

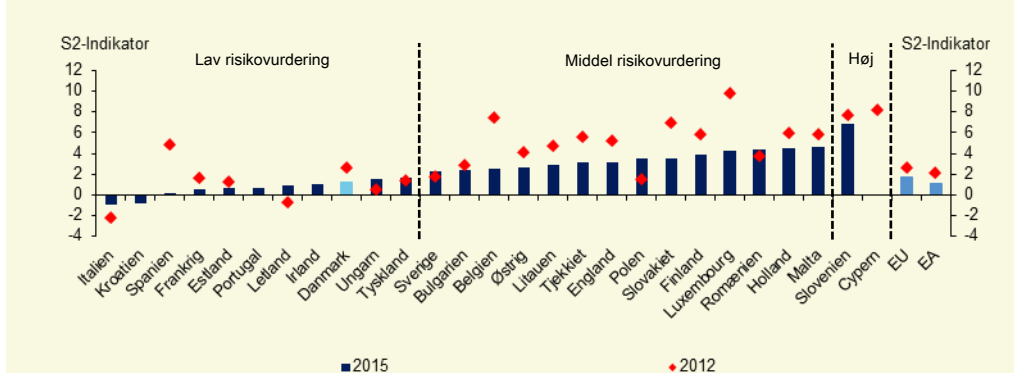
Landenes holdbarhedsudfordring på mellemlangt sigt (Kommissionens S1-indikator)

Anm.: Irland, Portugal og Grækenland var programlande i 2012, hvorfor deres holdbarhedsmål for 2012 ikke indgår. Det samme var tilfældet for Grækenland og Cypren i 2015. Kroatien var ikke EU-medlem i 2012.
Kilde: Kommissionens holdbarhedsrapporter fra 2015 og 2012

På *langt sigt* (S2-indikatoren) vurderes et enkelt land at have en høj holdbarhedsrisiko, 14 lande vurderes at have en middel risiko, mens 11 lande (heriblandt Danmark) vurderes at have en lav risiko. EU som helhed har et langsigtet holdbarhedsgab på 1,7 pct. af BNP målt ved S2-indikatoren, mens euroområdet som helhed har et holdbarhedsgab på 1,1 pct. af BNP. Den langsigtede holdbarhed er således blevet styrket betydeligt ift. 2012-rapporten, hvor skønnene for EU og euroområdet lød på henholdsvis 2,6 og 2,1 pct. af BNP. Forbedringen kan især tilskrives landenes reformtiltag, navnlig indenfor pensionsområdet, og de senere års finanspolitiske konsolidering i EU.

⁶ S2-indikatoren indebærer, modsat S1, ikke et krav om nedbringelse af gæld over 60 pct. af BNP. Højere gælds niveauer kan således isoleret set medføre en forværring af S1-indikatoren uden at have en ligeså udtalt effekt på S2-indikatoren.

Figur 3**Landenes holdbarhedsudfordring på langt sigt (Kommissionens S2-indikator)**

Anm.: Irland, Portugal og Grækenland var programlande i 2012, hvorfor deres holdbarhedsmål for 2012 ikke indgår. Det samme var tilfældet for Grækenland og Cypern i 2015. Kroatien var ikke EU-medlem i 2012. Spanien har en S2-indikator på 0,1 i 2015.

Kilde: Kommissionens holdbarhedsrapporter fra 2015 og 2012

Holdbarhedsrapportens resultater for Danmark

Danmark klarer sig godt i analysen målt på alle indikatorerne i holdbarhedsrapporten. Rapporten peger således på, at Danmark har en lav finanspolitisk holdbarhedsrisiko på både kort, mellemlangt og langt sigt. Mens S0-indikatoren er stort set uændret ift. 2012-rapporten er både S1- og S2-indikatoren forbedret.

S0-indikatoren er opgjort til 0,25 i 2016 (mod 0,24 i 2012), hvilket ligger langt fra den kritiske grænse på 0,43. Selvom enkelte delindikatorer peger på mulige kort-sigtede risici (navnlige størrelsen på det primære underskud, gældsætningen i den private sektor og andelen af nødlidende lån i banksektoren) vurderes Danmark derfor at have en lav holdbarhedsrisiko på kort sigt.

Gældsholdbarhedsanalysen (DSA), som strækker sig over perioden 2017-2026, peger på, at Danmarks ØMU-gæld i hovedscenariet (hvor økonomien følger Kommissionens efterårsprognose 2015, og landene hver især fastholder en konstant primær strukturel saldo efter år 2017) i denne periode vil falde med ca. 12 pct.-point (til 27 pct. af BNP) i alt ved en uændret finanspolitik. S1-indikatoren peger på et negativt holdbarhedsgab, dvs. i princippet et holdbarhedsoverskud, på mellemlangt sigt på 3,3 pct. af BNP (mod et negativt gab på 2,2 pct. af BNP i 2012). Det skal bemærkes, at S1-gabets negative fortegn skyldes den indledningsvis lave offentlige ØMU-gæld, som i simulationerne tillades at vokse op til Stabilitets- og Vækstpagtens grænse på 60 pct. af BNP. En udnyttelse af det implicitte finanspolitiske råderum vil altså medføre en betydelig forøgelse af gælden fra de nuværende ca. 40 pct. af BNP og forøge tilpasningsbehovet i de såkaldte ”hængekøjeår” med store budgetunderskud i perioden 2030-2060, hvor de strukturelle underskud ventes at overskride budgetlovens grænse på 0,5 pct. af BNP. Det samlede billede af DSA- og S1-indikatoren er, at Danmark (med en vis margin) har en lav holdbarhedsrisiko på mellemlangt sigt.

S2-indikatoren peger på et holdbarhedsgab på 1,2 pct. af BNP (mod 2,6 pct. af BNP i 2012) på langt sigt. Holdbarhedsgabet og holdbarhedsrisikoen vurderes som lave for Danmark på langt sigt. Holdbarhedsgabet skyldes den indledende budgetstilling på de offentlige finanser, mens budgetvirkningen af de langsigtede demografiske ændringer skønnes at være tæt på neutral. Forbedringen siden 2012 skyldes lavere ventede aldersrelaterede udgifter end tidligere, særligt indenfor ældrepleje. Til gengæld trækker den indledende budgetstilling på de offentlige finanser isoleret i retning af et større holdbarhedsgab end i 2012.

S2-indikatorens holdbarhedsgab – og dermed det finanspolitiske tilpasningsbehov – afviger fra Finansministeriets holdbarhedsberegning, der viser langsigtet holdbarhed af de offentlige finanser. Forskellen mellem holdbarhedsberegningerne skyldes den indledende budgetstilling på de offentlige finanser og beregningsperiodens længde. S2-indikatoren beregnes med udgangspunkt i et større underskud på den strukturelle saldo end Finansministeriet vurderer. S2-indikatoren indregner desuden alene demografiens påvirkning på de offentlige finanser frem til 2060, hvorimod Finansministeriets holdbarhedsberegning tager højde for de demografiske ændringer frem til 2100. Det betyder, at S2-indikatorens holdbarhedsgab primært afspejler de såkaldte ”hængekøjeår” i perioden 2030-2060, men ikke tager højde for demografiens forbedring af den offentlige saldo i årene efter 2060.

Udkastet til rådskonklusioner

I udkastet til rådskonklusioner bifalder Rådet, at risici vedr. den kortsigtede finanspolitiske holdbarhed er aftaget betydeligt. Samtidig understreges det dog, at der stadig er sårbarheder, ikke mindst i lyset af den seneste udvikling i verdensøkonomien. Navnlig udgør de høje offentlige gælds niveauer i et antal EU-lande sårbarheder, som kan udgøre finanspolitiske risici, hvis uroen på de finansielle markeder tager til.

Rådet bifalder, at der i Holdbarhedsrapporten 2015 som noget nyt benyttes gældsholdbarhedsanalyser til at vurdere holdbarheden af landenes offentlige gæld på mellemlangt sigt. Rådet lægger vægt på, at 11 EU-lande står overfor høje holdbarhedsudfordringer på mellemlangt sigt, og at 5 EU-lande står overfor mellemstore holdbarhedsudfordringer på mellemlangt sigt. Dette skyldes for de fleste af landene høje offentlige gælds niveauer, og i nogle tilfælde forværres situationen yderligere af ventede stigninger i aldersrelaterede omkostninger.

Rådet noterer, at kun et enkelt land lader til at have høje holdbarhedsudfordringer på langt sigt og 14 lande har mellemstore holdbarhedsudfordringer på langt sigt, hvilket primært skyldes ventede stigninger i aldersrelaterede omkostninger. Rådet anderkender, at den langsigtede holdbarhedsindikator (S2) skal tolkes med forsigtighed for lande med høj offentlig gæld, da denne indikator ikke indebærer et krav om nedbringelse af gælden til et specifikt niveau.

Rådet fremhæver, at en passende kombination af politikker rettet mod at adressere de finanspolitiske holdbarhedsudfordringer bør indarbejdes i EU's overordnede

trestrængede strategi om at reducere den offentlige gæld, at øge produktiviteten og beskæftigelsen samt at reformere pensions- sundhedspleje- og ældreplejesystemerne. Rådet understreger, at landene bør bruge uventede besparelser fra de nuværende lave statsgældsrenter til primært at konsolidere de offentlige finanser og, afhængigt af landenes specifikke situationer, på investeringer eller strukturreformer.

Rådet understreger behovet for, at landene sikrer holdbare finanspolitiske positioner, således at landene kan håndtere eventuelle økonomiske udsving i overensstemmelse med Stabilitets- og Vækstpagten. Rådet bekræfter at overholdelse af EU's finanspolitiske regler, herunder gældsreglen, er nødvendig for at sikre holdbare offentlige gælds niveauer. Selv i de tilfælde, hvor Kommissionens analyser ikke umiddelbart peger på finanspolitiske holdbarhedsrisici, eller ligefrem peger på overholdbarhed, kan generelle finanspolitiske risici (sådanne risici kan fx omfatte et såkaldt "hængekøje-problem", jf. ovenfor) nødvendiggøre yderligere konsolidering og reformer i landene.

Rådet understreger, at omfattende reformer kan have en betydelig positiv effekt på den langsigtede finanspolitiske holdbarhed givet de demografiske udfordringer. Rådet bekræfter behovet for yderligere politiske tiltag indenfor alle aldringsrelaterede områder, under hensyntagen til landespecifikke situationer. Samtidig skal det undgås at de holdbarhedsforbedrende fremskridt, der allerede er gennemført, bliver rullet tilbage. Disse tiltag omfatter en hurtig implementering af de landespecifikke anbefalinger under det europæiske semester.

Rådet lægger vægt på, at landene i varierende grad har behov for at tage yderligere skridt mht. at øge den effektive tilbagetrækningsalder, bl.a. ved at undgå tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet og at indekserer pensionsalder eller pensionsudbetalinger til forventet levealder. Desuden opfordrer Rådet, med henvisning til rådskonklusionerne af d. 7. december 2010, EU-landene til at finde en balance mellem det stigende behov for offentlig sundheds- og ældrepleje over de kommende årtier og behovet for at reducere høje offentlige gælds niveauer. Det understreger nødvendigheden af at evaluere effektiviteten i sundheds- og ældreplejesystemerne og implementere de nødvendige reformer.

Rådet opfordrer landene til at vedtage holdbarhedsforbedrende strategier i deres kommende stabilitets- og konvergensprogrammer, og EU-landene og Kommissionen inviteres til at anvende holdbarhedsresultaterne i deres analyser og forslag indenfor det europæiske semester.

Rådet inviterer Kommissionen til at opdatere sin holdbarhedsrapport i starten af 2019 på baggrund af de opdaterede skøn for aldersrelaterede udgifter i den næste aldringsrapport, som kommer i 2018. I forlængelse heraf inviterer Rådet Kommissionen og landene til at gennemføre yderligere analyser af de seneste demografiske udviklinger, navnlig hvordan de store migrationsstrømme påvirker makroøkonomien og de offentlige finanser.

Bilag 1

Tabel 1

Oversigt over landenes holdbarhedsindikatorer

Land	Kort sigt	Mellemlangt sigt		Langt sigt
	S0-indikator	DSA-indikator	S1 indikator	S2-indikator
Belgien	0,10	Høj	3,8	2,5
Bulgarien	0,21	Lav	-1,2	2,4
Tjekkiet	0,11	Lav	-0,6	3,2
Danmark	0,25	Lav	-3,3	1,2
Tyskland	0,02	Lav	-0,8	1,7
Estland	0,19	Lav	-4,0	0,7
Irland	0,38	Høj	2,7	1,0
Spanien	0,21	Høj	2,5	0,1
Frankrig	0,17	Høj	4,4	0,6
Kroatien	0,26	Høj	4,5	-0,8
Italien	0,21	Høj	4,2	-0,9
Lettland	0,34	Lav	-2,1	0,9
Litauen	0,16	Lav	0,5	2,9
Luxembourg	0,09	Lav	-4,4	4,2
Hungarn	0,16	Middel	-0,6	1,5
Malta	0,13	Lav	-0,2	4,6
Nederlandene	0,19	Middel	0,6	4,5
Østrig	0,07	Middel	1,3	2,7
Polen	0,27	Middel	1,0	3,5
Portugal	0,24	Høj	4,7	0,7
Rumænien	0,14	Høj	1,4	4,4
Slovenien	0,08	Høj	3,0	6,8
Slovakiet	0,21	Lav	-0,7	3,5
Finland	0,22	Høj	2,6	3,9
Sverige	0,15	Lav	-1,3	2,3
UK	0,36	Høj	3,3	3,2

Anm.: Grøn, gul og rød angiver henholdsvis en lav, middel og høj risikovurdering baseret på Kommissionens grænseværdier. Grækenland og Cypern indgår som programlande ikke i rapporten.

Kilde: Kommissionens holdbarhedsrapport 2015

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om rapporten.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser. I det omfang rapporten og rådskonklusionerne bidrager til gennemførelsen af reformer, der forbedrer holdbarheden af de offentlige finanser i EU-landene, vil dette have positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark og EU-landene som helhed.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Holdbarhedsrapporten er blevet drøftet i den Økonomisk-Politiske Komité (EPC) d. 26.-27. januar og i den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC) den 4.-5. februar 2016.

Rådskonklusionerne om holdbarhedsrapporten ventes drøftet i den Økonomisk-Politiske Komité (EPC) d. 22.-23. februar, i den stedfortrædende Økonomiske og Finansielle Komité (EFC-A) d. 23. februar og i den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC) den 25.-26. februar 2016.

Holdbarhedsrapporten er generelt blevet modtaget positivt, og der ventes generel opbakning til indholdet af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter holdbarhedsrapporten, der er en værdifuld del af arbejdet med at sikre holdbare offentlige finanser i EU-landene via konsolidering og reformer.

Regeringen noterer, at holdbarhedsrapportens vurdering af Danmarks langsigtede holdbarhedsudfordringer umiddelbart viser et andet billede end både regeringens vurderinger og DØR's vurderinger, der peger på, at de offentlige finanser aktuelt er holdbare på lang sigt. Regeringen vurderer, at det skyldes, at EU's beregninger af den strukturelle saldo for Danmark aktuelt ikke giver et retvisende billede af den underliggende stilling på de offentlige finanser, og at EU's beregninger alene tager højde for demografiens betydning for de offentlige finanser frem til 2060. De offentlige finanser i Danmark ville være overholdbare, hvis man foretog en permanent forbedring af den primære offentlige saldo på linje med den forbedring, som rapportens holdbarhedsindikator umiddelbart tilsiger.

Regeringen noterer, at holdbarhedsrapportens indikatorer for finanspolitisk holdbarhed kan være indbyrdes modstridende. For lande med lav ØMU-gæld kan indikatorerne implicit tilsige et finanspolitisk råderum på mellemlang sigt. En udnyttelse af et sådant råderum vil imidlertid kunne forstærke tilpasningsbehovet på

længere sigt - for Danmarks vedkommende i de såkaldte ”hængekøjeår”. Holdbarhedsrapportens vurdering af holdbarhedsrisici kan således ikke tages til indtægt for, at der i praksis er plads til varige finanspolitiske lempelser i Danmark.

Regeringen kan støtte udkastet til rådskonklusioner.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Rapporten om de økonomiske konsekvenser af aldring (Aldringsrapporten 2015), hvis fremskrivninger danner grundlag for holdbarhedsrapporten, samt de tilhørende rådskonklusioner blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN d. 12. Maj 2015. 2012-udgaven af holdbarhedsrapporten og de tilhørende rådskonklusioner blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN d. 12. februar 2013.

Dagsordenspunkt 7: Europæisk semester: Landerapporter og implementering af de landespecifikke anbefalinger

1. Resume

Der ventes på ECOFIN en drøftelse af EU-landenes opfølgning på de landespecifikke anbefalinger fra 2015 med særlig fokus de anbefalinger, der relaterer sig til forbedringer af investeringsklimaet. Drøftelsen vil tage udgangspunkt i Kommissionens nye landespecifikke rapporter, der forventes offentliggjort ultimo februar 2016.

2. Baggrund

Generelt

Kommissionen ventes ultimo februar 2016 at offentliggøre én samlet økonomisk analyse og vurdering af hvert enkelt EU-land – de såkaldte landerapporter. Landerapporterne redegør for de enkelte landes generelle økonomisk-politiske udfordringer, og omfatter dels Kommissionens vurdering af landenes opfølgning på sidste års landespecifikke anbefalinger (vedtaget endeligt i ECOFIN i juli 2015), dels de dybdegående analyser vedrørende makroøkonomiske ubalancer for de 18 lande, der blev udpeget til sådanne analyser i varslingsrapporten 2016 (fra november 2015). Danmark er i år ikke blevet udpeget til en dybdegående analyse. Landerapporten for Danmark ventes derfor primært at fokusere på de mere generelle økonomisk-politiske udfordringer samt opfølgningen på de landespecifikke anbefalinger fra 2015 til Danmark.

Det Europæiske Råd (DER) skal på topmødet 17.-18. marts 2016 vedtage konklusioner med generelle økonomisk-politiske retningslinjer til EU-landene på baggrund af Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2016 og rådskonklusioner fra bl.a. ECOFIN. ECOFIN's konklusioner om vækstundersøgelsen blev vedtaget på rådsmødet den 15. januar 2016.

På denne baggrund fremlægger EU-landene herefter inden udgangen af april deres stabilitetsprogrammer (eurolande) eller konvergensprogrammer (ikke-eurolande) samt nationale reformprogrammer (alle EU-lande), som tager højde for retningslinjerne fra DER og eventuelt følger op på Kommissionens landerapporter.

Landerapporterne vil sammen med EU-landenes stabilitets- og konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer danne grundlaget for Kommissionens forslag til landespecifikke anbefalinger for 2016, som ventes offentliggjort i maj.

Fokus på fremme af investeringer

Både vækstundersøgelsen 2016 fra november 2015 og den europæiske investeringsplan (tredje søjle) vedtaget i 2015 har fokus på behovet for at forbedre inve-

steringsklimaet i EU. Ifølge vækstundersøgelsen skal EU's og de enkelte landes økonomisk-politiske indsats sikre bedre lovgivningsmæssige rammer, forbedre og diversificere finansieringskilder, sikre lige konkurrencevilkår i EU og fjerne investeringsbarrierer, herunder barrierer for långivning til erhvervslivet. På EU-niveau skal der derudover arbejdes videre med at færdigøre det styrkede banksamarbejde (bankunionen), ligesom der skal sikres fremskridt med bl.a. energiunionen, det digitale indre marked og kapitalmarkedsunionen. EU-initiativerne skal understøttes af nationale tiltag og omvendt.

Kommissionen præsenterede i sammenhæng med vækstundersøgelsen 2016 et arbejdsrapport⁷, der i Kommissionens optik peger på centrale udfordringer for hvert enkelt EU-land ift. at fremme investeringer. Kommissionens analyse bekræfter, at der er store forskelle på tværs EU-landene f.eks. hindringer for investeringer, og at der derfor ikke findes en samlet løsning for alle landene. Kommissionens arbejdsrapport vurderer, at Danmark kan styrke rammerne for investeringer i kraft af reformer af konkurrencereglerne, adgang til finansiering, samarbejdet mellem den akademiske verden og erhvervslivet samt reguleringen af detailsektoren og bygge- og anlægssektoren. Sidstnævnte reformområde er ligeledes afspejlet i de landespecifikke anbefalinger til Danmark for 2015, vedtaget af Rådet d. 14. juli 2015, hvor Danmark blev anbefalet at øge produktiviteten, herunder ved at mindske regulering af detailsektoren og bygge- og anlægssektoren. Kommissionens arbejdsrapport peger generelt på, at lav produktivitet og kompleks og rigid sektorspecifik regulering kan udgøre væsentlige barrierer for investeringer i EU-lande. De enkelte landes investeringsudfordringer ventes yderligere analyseret i de kommende landerapporter, herunder i landerapporten for Danmark.

Danmarks opfølgning på de landespecifikke anbefaling fra 2015, herunder anbefalingen vedr. produktivitet og regulering af detailsektoren og bygge- og anlægssektoren, vil blive nærmere beskrevet i regeringens nationale reformprogram, der ventes offentliggjort i april.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes på rådsmødet d. 8. marts at drøfte EU-landenes opfølgning på de landespecifikke anbefalinger fra 2015 med særlig fokus de anbefalinger, der relaterer sig til forbedringer af investeringsklimaet og dermed også til den europæiske investeringsplans tredje søjle.

Det er muligt, at det nederlandske formandskab også vil lægge op til en mere generel debat på rådsmødet om, hvordan man sikrer tilstrækkeligt ejerskab på nationalt niveau til de landespecifikke anbefalinger.

Drøftelsen vil tage udgangspunkt i Kommissionens nye landespecifikke analyser (landerapporterne), der forventes offentliggjort ultimo februar 2016.

⁷ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/2016/ags2016_challenges_ms_investment_environments_en.pdf

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen vil ikke i sig selv have økonomiske konsekvenser. Initiativerne under det europæiske semester ventes at have positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser, i det omfang overvågningen gennem en konsistent implementering af regler og landespecifikke anbefalinger bidrager til at understøtte makroøkonomisk stabilitet, velfungerende produkt- og servicemarkeder samt bæredygtig vækst og beskæftigelse i EU og i Danmark.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige EU-landes holdning til de landespecifikke økonomiske analyser kendes endnu ikke. Der er generel enighed blandt EU-landene om behovet for at forbedre investeringsklimaet i EU, herunder ved at forbedre de lovgivningsmæssige rammer på både nationalt og europæisk plan.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at der i Rådet sættes øget fokus på EU-landenes implementering af de landespecifikke anbefalinger. Regeringen støtter også det fortsatte fokus på at fremme investeringer i EU. Regeringen finder generelt, at fremme af investeringer først og fremmest handler om at skabe sunde rammebetingelser for at mobilisere private investeringer.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2016 og varslingsrapporten under makroudbalancesproceduren for 2016 blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN d. 15. januar 2016.

Vækstundersøgelsen (inkl. Kommissionens arbejdsrapport om investeringsudfordringer) og varslingsrapporten har ligeledes været forelagt Folketingets Europaudvalg og Folketingets Finansudvalg i forbindelse med samrådet d. 11. december 2015 som led i de to udvalgs proces for det nationale semester.

Dagsordenspunkt 8: Implementering af Stabilitets- og Vækstpagten

1. Resume

Kommissionen vil muligvis offentliggøre et udspil vedrørende implementering af den korrigerende del af Stabilitets- og Vækstpagten, dvs. opfølgning på eksisterende henstillinger og evt. tildeling af nye henstillinger.

Det er muligt, at udspillet vil vedrøre Portugal, som har en henstilling om at bringe det offentlige underskud under 3 pct. af BNP senest i 2015, men ifølge Kommissionens vinterprognose fra d. 4. februar 2016 skønnes at have haft et underskud på 4,2 pct. af BNP i 2015. Det er også muligt, at Kommissionens udspil vil vedrøre Spanien, som har en henstilling med frist i 2016, men ifølge vinterprognosen ikke ser ud til at leve op til målene for den faktiske saldo i 2015 og 2016.

Derudover vil Kommissionen muligvis samtidig følge op på situationen i de syv andre lande med henstillinger (Cypern, Grækenland, Irland, Slovenien, Kroatien, Frankrig og Storbritannien) og eventuelt tildele nye henstillinger på baggrund af Kommissionens vinterprognose af 4. februar 2016. Irland og Slovenien ser ifølge vinterprognosen ud til at have bragt deres underskud holdbart under 3 pct. af BNP til fristen i 2015, men deres henstillinger kan dog ikke blive ophævet på nuværende tidspunkt, da de endelige regnskabstal, som kræves for en ophævelse, først foreligger i forbindelse med Kommissionens forårsprognose (ventes i maj).

2. Baggrund

Det ventes, at Kommissionen vil offentliggøre et udspil vedrørende implementering af den korrigerende del af Stabilitets- og Vækstpagten, dvs. opfølgning på eksisterende henstillinger og evt. tildeling af nye henstillinger, ultimo februar eller primo marts.

3. Formål og indhold

Det vides endnu ikke, hvilke lande Kommissionens eventuelle udspil angående implementering af Stabilitets- og Vækstpagten vil omhandle.

Det er dog muligt, at et udspil vil vedrøre *Portugal*, som har en henstilling om at bringe det offentlige underskud under 3 pct. af BNP senest i 2015. I Kommissionens vinterprognose fra d. 4. februar 2016 skønnes underskuddet at have udgjort 4,2 pct. af BNP i 2015, og Portugal ser dermed ikke ud til at have fået nedbragt underskuddet tilstrækkeligt til fristen. Skønnet er forværret kraftigt siden Kommissionens efterårsprognose fra d. 5. november 2015, hvor det lød på 3,0 pct. af BNP og således var i overensstemmelse med henstillingen. Forværringen på 1,2 pct. af BNP kan især henføres til udgifter ifm. en nødlidende bank (Banif) i slutningen af 2015.

Det er muligt, at et udspil også vil vedrøre *Spanien*, som har en henstilling om at bringe det offentlige underskud under 3 pct. af BNP senest i 2016. Ifølge Kommissionens vinterprognose ventes Spaniens underskud at have udgjort 4,8 pct. af BNP i 2015 og at ville udgøre 3,6 pct. af BNP i 2016. Sådanne underskud vil ud-

gøre en lille forværring ift. skønnene i efterårsprognosen 2015 og vil ligge et stykke over henstillingens krav om underskud på højst 4,2 og 2,8 pct. af BNP i hhv. 2015 og 2016.

Derudover vil Kommissionen muligvis samtidig følge op på situationen i de syv andre lande med henstillinger (*Cypern, Grækenland, Irland, Slovenien, Kroatien, Frankrig og Storbritannien*) og eventuelt tildele nye henstillinger på baggrund af Kommissionens vinterprognose af 4. februar 2016.

Irland og Slovenien ser ifølge vinterprognosen ud til at have bragt deres underskud under 3 pct. af BNP i 2015, som også er friståret i deres henstillinger. Henstillinger kan dog kun ophæves på baggrund af regnskabstal (dvs. ikke de nuværende foreløbige tal) for underskuddet, som først er tilgængelige i Kommissionens forårsprognose, som ventes i maj.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte statsfinansielle- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Sikring af sunde og holdbare offentlige finanser i EU-landene generelt, herunder efterlevelse af landenes henstillinger og dermed lavere underskud, gæld og renter, vil understøtte vækst og beskæftigelse i EU og i Danmark.

Andre EU-landes konsolidering af de offentlige finanser har positive effekter på den samlede økonomiske udvikling i Europa, herunder tilliden til finanspolitikken.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige landes holdninger til sagen kendes endnu ikke.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at EU-landene lever op til EU's fælles regler om finanspolitik, herunder at landene efterlever deres konkrete henstillinger, således at der sikres en sund økonomisk udvikling i de enkelte lande og i EU som helhed, og man forebygger nye gældskriser.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sager under dagsordenspunktet *Implementering af Stabilitets- og Vækstpagten* er løbende forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN-møderne. De aktuelle henstillinger er alle tildelt og behandlet i perioden 2008-15.

Dagsordenspunkt 9: Makroubalanceproceduren: Rådshenstillinger

1. Resume

Kommissionen vil muligvis stille forslag om opfølgning på de dybdegående analyser vedr. makroøkonomiske ubalancer, som vil være indeholdt i de landespecifikke rapporter, der ventes offentliggjort ultimo februar 2016, fx forslag om henstillinger til individuelle EU-lande om korrektion af makroøkonomiske ubalancer. Kommissionen har ikke tidligere stillet forslag om henstillinger til enkelte EU-lande. Danmark er ikke aktuelt udpeget til en dybdegående analyse.

2. Baggrund

Makroubalanceproceduren ('Macroeconomic Imbalance Procedure', MIP) udgør rammen for samarbejdet i EU om systematisk overvågning, forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer. Formålet er, at man på et tidligt tidspunkt skal kunne identificere og forebygge potentielle skadelige interne og eksterne økonomiske ubalancer, eller gribe ind over for ubalancer, som er ved at udvikle sig eller har materialiseret sig, med henblik på at korrigere dem. MIP'en operationaliseres via en varslingsmekanisme med et 'scoreboard' bestående af et antal økonomiske indikatorer, som skal give en indledende indikation på ubalancer.

Kommissionen offentliggjorde værdier for indikatorerne i scoreboardet i sin seneste årlige varslingsrapport ('Alert Mechanism Report', AMR) den 26. november 2015. 18 lande vurderes i dette års varslingsrapport at have eller være i fare for at blive påvirket af ubalancer og udpeges derfor til en dybdegående analyse. De dybdegående analyser offentliggøres som del af Kommissionens landerapporter ultimo februar. I kraft af disse dybdegående analyser gennemføres en grundigere vurdering af, om det pågældende land er påvirket af ubalancer og af disses karakter og risici.

Kommissionens dybdegående analyser vil kunne give anledning til forslag til Rådet om anbefalinger som led i de samlede landespecifikke anbefalinger, hvor Kommissionens udspil ventes i maj og ECOFIN's behandling ventes på rådsmødet 17. juni. De dybdegående analyser vil alternativt kunne give anledning til egentlige henstillinger om at korrigere ubalancerne (makroubalanceprocedurens korrigerende del), afhængig af de identificerede ubalancers karakter.

Hvis der vurderes at foreligge særligt alvorlige ubalancer, kan der således åbnes en procedure, hvor Rådet efter et forslag fra Kommissionen vedtager en henstilling til det pågældende land om at korrigere disse ubalancer. Det pågældende land skal i givet fald fremlægge en handlingsplan om sin opfølgning på henstillingen, og Rådet skal løbende tage stilling til, hvorvidt det pågældende land har taget effektive tiltag mhp. korrektion af ubalancerne. Kommissionen har ikke tidligere stillet forslag om henstillinger til enkelte EU-lande.

3. Formål og indhold

18 lande vurderes i varslingsrapporten for 2016 at have eller være i fare for at blive påvirket af makroøkonomiske ubalancer og blev derfor udpeget til en dybdegående analyse. De dybdegående analyser vil indgå i Kommissionens landerapporter

for hvert enkelt EU-land, der offentliggøres ultimo februar. Foruden de 16 lande der blev identificeret til at have ubalancer i de dybdegående analyser fra 2015 (Bulgarien, Frankrig, Kroatien, Italien, Portugal, Belgien, Tyskland, Ungarn, Irland, Nederlandene, Rumænien, Spanien, Slovenien, Finland, Sverige og Storbritannien), blev også Østrig og Estland udpeget til en dybdegående analyse i år. Danmark blev ikke udpeget til en dybdegående analyse.

Hvis Kommissionen stiller forslag om henstillinger om korrektion af makroøkonomiske ubalancer til et eller flere af de relevante lande, ventes ECOFIN at drøfte og evt. vedtage disse henstillinger.

De 16 lande, der var genstand for dybdegående analyser i 2015, modtog generelt landespecifikke anbefalinger relateret til deres respektive ubalancer (men ikke egentlige henstillinger om at korrigere ubalancerne). Landenes ubalancer, som blev identificeret i de dybdegående analyser i 2015, blev af Kommissionen kategoriseret som angivet i *tabel 1*. Der foreligger ikke oplysninger om, hvilken kategorisering Kommissionen vil anvende ifm. de kommende dybdegående analyser.

Tabel 2

EU-kommissionens konklusion i dybdegående analyser, 2015

Konklusion	Lande
Ubalancer	Belgien, Nederlandene, Sverige, Rumænien, Finland, Storbritannien
Ubalancer der kræver besluttsomme tiltag	Tyskland, Irland, Spanien, Ungarn, Slovenien
Alvorlige ubalancer der kræver besluttsomme tiltag	Bulgarien, Frankrig, Kroatien, Italien, Portugal,

Kilde: EU-Kommissionen

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Henstillinger om korrektion af ubalancer til øvrige EU-lande vil ikke i sig selv have økonomiske konsekvenser for Danmark. Det makroøkonomiske samarbejde, som makroudbalanceproceduren er en del af, vil kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang en sådan overvågning bidrager til at understøtte makroøkonomisk stabilitet og dermed holdbar vækst og beskæftigelse i EU.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige EU-landes holdning til sagen kendes endnu ikke.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en troværdig og konsistent implementering af reglerne i det økonomiske samarbejde, herunder makroudbalanceproceduren. Regeringen venter at kunne støtte eventuelle forslag fra Kommissionen om henstillinger til specifikke EU-lande, hvis ubalancerne er tilstrækkeligt alvorlige.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev orienteret om Kommissionens varslingsrapport 2016 forud for ECOFIN den 8. december 2015 og Rådets konklusioner om varslingsrapporten forud for ECOFIN den 15. januar 2016.

Varslingsrapporten har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Folketingets Finansudvalg i forbindelse med samrådet d. 11. december 2015 som led i de to udvalgs proces for det nationale semester.

Dagsordenspunkt 10: Makrofinansiel assistance til Tunesien 2016-2017

1. Resume

EU-kommissionen har d. 12. feb. 2016 efter anmodning fra Tunesien fremsat et forslag om yderligere makrofinansiel assistance (MFA) til Tunesien på 500 mio. euro i form af lån, hvoraf der foreslås tilsagn om 350 mio. euro i 2016 og 150 mio. euro i 2017. Udgifterne forbundet med lånetilsagnet afholdes som udgangspunkt indenfor EU's eksisterende budgetrammer. Forslaget forventes at komme til vedtagelse i Rådet maj 2016.

2. Baggrund

Tunesien er omfattet af EU's naboskabspolitik og kan dermed komme i betragtning til makrofinansiel assistance (MFA), som er bistand til at lette kortvarige betalingsbalancevanskeligheder i tredjelande⁸ som supplement til lån fra den internationale valutafond (IMF).

Der ydes i forvejen MFA til Tunesien, som i maj 2014 fik godkendt et MFA lån på i alt 300 mio. euro. De første 100 mio. euro af MFA lånet blev udbetalt i maj 2015, idet Tunesien havde efterlevet betingelserne for udbetalingen. Anden del på ligeledes 100 mio. euro blev udbetalt i december 2015 efter tilsvarende opfyldelse af næste sæt programbetingelser. Det forventes, givet at betingelserne for lånet fortsat opfyldes, at den tredje og sidste andel af 100 mio. euro udbetales i 2. kvartal 2016. I overensstemmelse med aftalen er Tunesien endnu ikke begyndt at afdrage på det eksisterende MFA lån, som har en løbetid på 15 år. MFA-lånet blev ydet parallelt med et IMF-program til Tunesien på 1,75 mia. USD for perioden 2013-2015. Det eksisterende IMF-program er blevet forsinket, idet Tunesien har haft vanskeligt med at opfylde programbetingelserne. Indtil videre har Tunesien fået udbetalt 1,5 mia. USD og givet at programbetingelser opfyldes forventes det, at sidste del af lånet udbetales i 1. kvartal 2016. IMF og Tunesien har i december 2015 påbegyndt forhandlinger om et nyt lån.

Kommissionen begrundet det aktuelle forslag til yderligere makrofinansiel assistance på 500 mio. euro til Tunesien med, at en række forhold har haft betydeligt negativ påvirkning på landets økonomiske vækst, de offentlige finanser og betalingsbalancen. Tunesien påvirkes af ustabiliteten og konflikten i regionen, herunder tilstrømning af flygtninge fra Libyen. Yderligere har Tunesien oplevet en økonomisk nedgang efter terrorhandlinger i 2015, som især har påvirket landets turist- og transportbranche samt udenlandske investorerers tiltro til Tunesiens økonomi.

I lyset af bl.a. de politiske reformer i 2014 og det igangværende økonomiske opsving i EU (som er Tunesiens største handelspartner) var der positive udsigter for tunesisk økonomi i begyndelsen af 2015, men skønnet for den økonomiske vækst

⁸ MFA er et instrument i EU's eksterne samarbejde med tredjelande, som er geografisk, politisk og økonomisk tæt på EU. MFA er et krisefinansieringsinstrument, som skal lette kortvarige betalingsbalancevanskeligheder for modtagerlande. MFA kan tage form af enten låne- eller gavebistand eller en kombination heraf. MFA skal supplere og på visse områder sikre egen merværdiskabelse ved EU-involvering ift. IMF-programmer. MFA søger merværdiskabelse gennem initiativer, der kan understøtte makroøkonomisk stabilitet, herunder en holdbar betalingsbalanceudvikling.

i 2015 er siden da blevet betydeligt nedjusteret med 2,5 pct. point til nu 0,5 pct. Det ventes, at væksten vil øges i 2016 og 2017, jf. tabel 1. Vækstskønnene er forbundet med betydelig usikkerhed og forudsætter, at der ikke sker yderligere negative stød til økonomien samt at der sker en langsom forbedring af turistbranchen og en normalisering af den indenlandske produktion i Tunesien.

Tabel 3

Tunesien, makroøkonomiske indikatorer 2013-2017

	2013	2014	2015 (forventet)	2016 (forventet)	2017 (forventet)
BNP pr. indbygger (USD)	4.317	4.415	4.075	4.106	4.201
Real BNP-vækst (pct.)	2,3	2,3	0,5	2,5	4,0
Indbyggertal (mio. pers.)	10,9	11,1	11,2	11,2	11,3
Arbejdsløshed (procent af arbejdsstyrken)	15,3	15,3	15,0	14,0	13,0
Offentlige indtægter og udgifter					
Offentlig gæld (pct. af BNP)	44,3	50,1	54,0	53,1	58,1
Samlede offentlige indtægter inkl. bistand (pct. af BNP)	23,7	24,5	22,9	23,4	23,7
Samlede offentlige udgifter (pct. af BNP)	29,8	28,1	28,4	27,5	27,4
Offentlig saldo (pct. af BNP)	-6,0	-3,7	-5,4	-4,1	-3,7
Offentlig saldo ekskl. bistand (pct. af BNP)	-6,2	-4,1	-5,8	-4,3	-3,9
Strukturel saldo ¹⁾ (pct. af BNP)	-5,1	-4,2	-4,7	-4,2	-3,4
Eksterne indikatorer					
Betalingsbalancens løbende poster inkl. bistand (pct. af BNP)	-8,3	-8,9	-8,8	-7,9	-6,9
Gæld til udlandet (pct. af BNP)	54,2	56,2	61,6	67,7	70,6
Internationale reserver (USD mia.)	7,7	7,7	7,5	8,5	9,1
Internationale reserver (i måneders import)	3,4	4,0	4,1	4,5	4,6
Direkte udenlandske indgående investeringer (USD mia.)	1,1	2,2	2,6	2,6	2,6

Anm.: ¹⁾ Eksklusive bank rekapitaliseringsomkostninger og engangsudgifter til energisubsidier.

Kilde: International Monetary Fund (IMF) seneste estimater, nov. 2015.

Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 209 og vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Tunesien har i august 2015 anmodet EU om yderligere makrofinansiel assistance (MFA) på 500 mio. euro i form af et lån.

Kommissionen har d. 12. feb. 2016 fremsat et forslag om makrofinansiel assistance til Tunesien på 500 mio. euro i form af lån over tre udbetalinger: 200 mio. euro i midten af 2016, 150 mio. euro i 4. kvartal 2016, og tredje udbetaling af lige-

ledes 150 mio. euro i første halvdel af 2017. Med det aktuelle forslag vil EU's samlede udestående MFA-lån til Tunesien således udgøre 800 mio. euro.

IMF skønner, at Tunesien samlet set har et finansieringsbehov på 5,1 mia. USD over perioden 2016-2017, jf. tabel 2. Det betydelige finansieringsbehov skyldes primært tre faktorer; et stort underskud på betalingsbalancens løbende poster, behovet for at opbygge udenlandske reserver over perioden 2016-2017, og forventninger til store afdragsbetalinger på eksisterende IMF-lån, specielt i 2017. Når der tages højde for nettoudbetalinger fra eksisterende og skøn for kommende IMF-programmer samt udbetalinger fra Verdensbanken vil Tunesien have et forventet umiddelbart residualt finansieringsbehov på 2,9 mia. USD over perioden 2016-2017. Kommissionens skønner, at yderligere MFA på 500 mio. euro vil dække 19 pct. af dette forventede residuale finansieringsbehov over perioden 2016-2017. Det forventes, at Tunesien vil modtage 200 mio. USD i bistand via EU's samt i alt 750 mio. USD fra øvrige bidragsydere over perioden 2016-2017. Der er endnu ikke endelig klarhed over, hvordan det øvrige residuale finansieringsbehov (på skønsmæssigt 1,3 mia. USD over perioden 2016-2017) vil blive dækket.

Tabel 4

Skøn for Tunesiens eksterne finansieringskilder og finansieringsbehov				
Mio. USD	2016	2017	Total 2016-2017	
Samlet finansieringsbehov	2.683	2.431	5.114	
Nettoudbetalinger fra eksisterende og kommende IMF-programmer ¹⁾	765	478	1.243	
Udbetalinger fra Verdensbanken	500	500	1.000	
Umiddelbart residualt finansieringsbehov	1.418	1.453	2.871	
Forventninger til Finansieringskilder (mio. USD)	2016	2017	Total 2016-2017	Andel af samlede residuale finansierings- behov 2016-2017
EU's eksisterende MFA lån	110	0	110	4%
Forslag til yderligere MFA lån (350 mio. EUR)	385	165 (150 mio. EUR)	550 (500 mio. EUR)	19%
EU bistand (gennem budgettet)	100	100	200	7%
Afrikanske Udviklingsbank	250	0	250	9%
Internationale obligationer med amerikansk garanti	500	0	500	17%
I alt	1.345	265	1.610	56%
Skøn for øvrigt residualt finansieringsbehov	73	1.188	1.261	44%

Anm. ¹⁾ Inkluderer Kommissionens skøn for størrelsen på det nye IMF-lån. Det er lagt til grund, at IMF yder nye lån af samme årlige størrelsesorden i 2016 og 2017 som de eksisterende lån.

Kilde: International Monetary Fund (IMF) seneste estimater, nov. 2015, EU-Kommissionens og egne beregninger.

Tunesiens første frie og demokratiske valg fandt sted i 2011 og landet har ifølge Kommissionen taget væsentlige skridt til politiske reformer for at styrke de demokratiske institutioner og mekanismer, herunder en ny forfatning i 2014 og indførelsen af et parlamentarisk flerpartisystem, retsstatsprincippet og respekt for men-

neskerettighederne. Kommissionen bemærker samtidig, at Tunesiens vej til et fuldt udviklet demokrati indebærer udfordringer og er behæftet med usikkerhed.

MFA-lånet vil overordnet set understøtte en fortsat demokratisk udvikling og økonomisk fremgang i Tunesien. MFA-lånet vil kunne understøtte de reformer i Tunesien, som er aftalt med IMF og Verdensbanken, samt de reformer, der aftales og allerede er aftalt med EU som betingelse for assistancen, *jf. nedenfor*.

Økonomisk-politiske betingelser forbundet med MFA

Det aktuelle MFA-lån til Tunesien vil ligesom det foregående være betinget af eksistensen af og den løbende opfyldelse af et IMF-låneprogram. Tunesien og IMF indledte i december 2015 forhandlinger om et nyt fireårigt lån i forlængelse af det foregående IMF-program. Forhandlingerne ventes afsluttet i foråret 2016.

MFA-lånet vil blive stillet til rådighed for Tunesien for en toårig periode. MFA og den løbende udbetaling af assistancen vil være betinget af efterlevelsen af de nærmere økonomisk-politiske betingelser fastlagt i et aftalememorandum ("Memorandum of Understanding" (MoU)), som aftales mellem Tunesien og EU.

Aftalememorandummet forventes at fokusere på Tunesiens gennemførelse af strukturelle reformer, som understøtter vækst og beskæftigelse og givetvis bygge på de eksisterende krav til reformer fra det første MFA-lån og komplementære betingelserne i de parallelle IMF-programmer. Programbetingelserne vil kunne fokusere på bedre styring af de offentlige finanser, reformer af skattesystemet, styrkelse af sociale sikringsnet, arbejdsmarkedsreformer, reformer af den finansielle sektor og reformer, der bidrager til bedre rammevilkår for handel og investeringer.

Retningslinjer for MFA

Det er Kommissionens opfattelse, at de politiske og økonomiske betingelser for at yde MFA-lån til Tunesien er opfyldt. Kommissionen vurderer således, at forslaget om MFA til Tunesien er i overensstemmelse med de såkaldte Genval-kriterier⁹, så assistancen vil være af ekstraordinær karakter, komplementære finansiering fra IMF, være betinget af opfyldelsen af nærmere fastlagte økonomisk-politiske betingelser og eksistensen af særlige politiske forudsætninger, herunder demokratiske værdier, samt respekt for menneskerettigheder og retsstatsprincipper. Kommissionen bemærker, at man i hele perioden, hvor MFA stilles til rådighed, løbende vil kontrollere og evaluere overholdelsen af disse betingelser.

Risici forbundet med yderligere MFA til Tunesien

Givet den aktuelle situation i Tunesien og regionen er der betydelige risici forbundet med, at EU giver yderligere MFA til Tunesien. Kommissionen vurderes således at være risiko for, at Tunesien ikke vil være stand til at tilbagebetale lånene fra

⁹ Genval-kriterierne er aftalt mellem Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd i 2011, og fastlægger de overordnede kriterier for EU's makrofinansielle assistance til tredjelande.

EU helt eller delvist, og risiko for, at Tunesien ikke eller utilstrækkeligt efterlever programbetingelserne.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ydelsen af MFA-lån beslutes i den almindelige lovgivningsprocedure med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Europa-Parlamentets holdning til Kommissionen forslag om MFA til Tunesien kendes endnu ikke. Parlamentet ventes umiddelbart at støtte forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Ved MFA til Tunesien i form af lån får Kommissionen tildelt beføjelser til at optage et lån på kapitalmarkederne på vegne af EU, som vil kunne videreformidle låneprovenuet til Tunesien på lignende vilkår. Tilbagebetalingen af de af Kommissionen optagne lån garanteres af EU-budgettet. Der vil være en reel udgift for EU-budgettet alene i det tilfælde, hvor Tunesien ikke lever op til sine forpligtelser overfor EU i forhold til tilbagebetaling af MFA og garantien fra EU-budgettet derfor må aktiveres.

Et beløb svarende til 9 pct. af lånebeløbet til Tunesien tilføres garantifonden på EU-budgettet i overensstemmelse med Rådets forordning nr. 480/2009 om oprettelse af en garantifond for aktioner i forhold til tredjelande. Tilførsel af midler til garantifonden sker med to års forskydning ift. lånetilsagnet.

I dette tilfælde med et lån på 500 mio. euro, vil i alt 45 mio. euro (9 pct. af 500 mio. euro) således skulle tilføres garantifonden (hhv. 31,5 mio. euro i 2018 og 13,5 mio. euro i 2019). Kommissionen lægger op til, at de 45 mio. euro finansieres inden for de eksisterende budgetmæssige rammer.

Tunesiens eventuelle manglende tilbagebetaling af et yderligere MFA-lån vil have statsfinansielle konsekvenser for Danmark via påvirkningen af EU-budgettet. Danmark finansierer ca. 2 pct. af udgifterne på EU's budget. Ved et MFA-lån på 500 mio. euro garanterer Danmark således for ca. 75 mio. kr. via EU's budget, heraf ca. 7 mio. kr. til garantifonden.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Tunesien, idet MFA bidrager til at understøtte landets makroøkonomiske og finansielle stabilitet, herunder bl.a. sikre en holdbar betalingsbalanceudvikling.

Forslaget ventes i tråd med EU's og Danmarks interesser at støtte den demokratiske udvikling og økonomiske fremgang i Tunesien, som blandt andet påvirkes af ustabiliteten og konflikten i regionen.

I det omfang forslaget bidrager til en tættere økonomisk integration mellem Tunesien og EU, kan forslaget potentielt også have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i EU-landene. Omkring 65 pct. af Tunesiens import kommer fra EU og ca. 70 pct. af Tunesiens samlede eksport går til EU. Tunesien har ligeledes en tæt forbindelse til EU i forhold til bl.a. direkte investeringer i Tunesien.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at kunne støtte Kommissionens forslag om MFA-lån til Tunesien.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker at bistå den demokratiske og økonomiske udvikling i Tunesien, som på nuværende tidspunkt er særligt udfordret af urolighederne i regionen.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om MFA til Tunesien i størrelsesordenen 500 mio. euro i form af lån.

Regeringen lægger vægt på, at der opnås endelig afklaring om en holdbar plan for finansiering af Tunesiens finansieringsbehov for perioden, hvor MFA stilles til rådighed. Regeringen lægger vægt på en effektiv programimplementering i Tunesien som en forudsætning for MFA og på at Tunesien lever op til de med EU aftalte reformbetingelser for assistancen. Det har betydning for, om hjælpen får en varig positiv virkning.

Regeringen lægger ligeledes vægt på, at forslaget om MFA til Tunesien afholdes inden for EU's eksisterende budgetrammer.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.